

PAVOL JANÍK

Dobrá (z)rada nad zlato

Niektoré aktuálne okolnosti nášho verejného života mi nevdojak pripomenuli názov môjho knižného súboru aforizmov z roku 1996 DOBRÁ ZRADA NAD ZLATO (Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, zodpovedný redaktor Jaroslav Rezník).

Slovenský exminister kultúry bol vždy nadšený sám sebou a veľmi s ním bola spokojná aj opozícia, napriek tomu sa dlhodobo tešil osobnej dôvere expremiéra. Napokon vlastnou teatrálnou rezignáciou výrazne prispel k vystupňovaniu tlaku, ktorý viedol k odstúpeniu predsedu kabinetu. Rýchlo zabudnutým dôvodom vládnej krízy malo byť vyšetrenie dvojnásobnej vraždy neznámeho mladého novinára a jeho priateľky. Dnes už objasnenie hanebného zločinu, ktorý splnil svoj politický účel, nikoho nezaujíma a zrejme to tak zostane navždy, hoci sa nedá vylúčiť nejaké rozlúsknutie záhady – pravdepodobne vo veľmi vzdialenej budúcnosti.

Nástupkyňe exministra kultúry naozaj niet čo závidieť. Nielen vzhľadom na nepriaznivé reakcie hereckej komunity, ale najmä vzhľadom na objektívne zložitú odbornú problematiku, ktorú v celej šírke najmenšieho a najchudobnejšieho rezortu jednoducho nemôže obsiahnuť jeden človek. Preto je akákoľvek osobnosť na čele ministerstva kultúry odkázaná na aparát, ktorý už preukázal predovšetkým vlastnú schopnosť prežiť najrozmanitejšie mocenské garnitúry. Niektoré organizačné zložky v pôsobnosti ministerstva kultúry sú priam trpkou úsmevné – napríklad oficiálny zoznam profesionálnych spisovateľov obsahuje 4 (slovom štyri) mená – dve okrajové autorky a dvoch neznámych autorov. Počet funkcionárov a obslužného personálu je – pravdaže – podstatne vyšší, preto vyžaduje aj primerané zvyšovanie prevádzkových nákladov.

To však zďaleka nie je jediná anomália v uvedenej oblasti. Kľúčovou rezortnou inštitúciou pre sféru písomníctva je Literárne informačné centrum (LIC), ktoré sa pôvodne nazývalo Národné literárne centrum (NLC). Radšej sa vyhnem

hodnoteniu predmetnej inštitúcie a jej jednotlivých aktivít, ale patrí k nim aj vydávanie a predaj kníh, hoci so zanedbateľným podielom na celkovom edičnom dianí a distribúcii knižných publikácií v Slovenskej republike. Niečo však predsa len nemožno obísť úplným mlčaním. LIC totiž v roku 2018 vydalo ROZPRÁVKU O PSÍKOVI GAGARINovi, ktorá podľa vlastnej anotácie nemá nič spoločné s kozmonautikou. Napriek tomu pripomeniem, že v roku 1957 sa sovietsky Sputnik 1 stal prvou umelou družicou našej planéty. V tom istom roku sovietsky Sputnik 2 vyniesol sučku Lajku ako prvú živú bytosť na obežnú dráhu okolo Zeme. Sovietsky kozmonaut Jurij Gagarin v roku 1961 ako prvý človek vzlietol do vesmíru.

Nech už sú psychologické zámery Rozprávky o psíkovi Gagarinovi akékoľvek, celkom nepochybne názov diela v načrtnutých súvislostiach spôsobí vo vedomí detských čitateľov poriadny chaos. Pani ministerke kultúry želám veľa úspechov, pričom jej chcem len poradiť, aby sa celkom a vo všetkom nespoliehala iba na personál, ktorý zdedila po svojom predchodcovi, lebo niekedy je lepšie sa spoľahnúť na zdravý rozum.

<http://pavoljanik.sk/periodika.html>